

Wrocław, dnia 4 września 2024 r.

OPINIA PRAWNA

w przedmiocie analizy projektu Statutu Rady Seniorów Powiatu Wrocławskiego, w tym wprowadzonej na posiedzeniu Komisji Promocji, Rozwoju i Współpracy Zagranicznej Rady Powiatu Wrocławskiego w dniu 3 września 2024 r. propozycji zmiany w § 2 ust. 1 pkt 3

Zgodnie z art. 3f ust. 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) powiatowa rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.

Propozycji zmiany § 2 ust. 1 pkt 3 Statutu Rady Seniorów Powiatu Wrocławskiego, wprowadzona na posiedzeniu Komisji Promocji, Rozwoju i Współpracy Zagranicznej Rady Powiatu Wrocławskiego w dniu 3 września 2024 r. w części dotyczącej dodania pozaustawowego warunku zrealizowania co najmniej 3 projektów finansowanych ze środków zewnętrznych przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność jest wadliwa.

Rada Powiatu Wrocławskiego, nadając statut powiatowej radzie seniorów, w tym określając tryb wyboru jej członków, związana jest bezwzględnie obowiązującymi przepisami ustawy o samorządzie powiatowym, w tym art. 3f ust. 9 normującym skład takiej rady. Wprowadzenie zaś do projektowanego statutu dodatkowego warunku jakim jest wymóg zrealizowania co najmniej 3 projektów finansowanych ze środków zewnętrznych w sposób istotny narusza normę kompetencyjną wynikającą z art. 3f ust. 9 ustawy o samorządzie powiatowym, mogłoby w przyszłości rzutować na jego wadliwość, a w konsekwencji na nieważność całego Statutu.

Rada powiatu jest upoważniona do określenia trybu i kryteriów wyboru członków rady seniorów, lecz może to nastąpić wyłącznie przez pryzmat art. 3f ust. 9 ustawy o samorządzie powiatowym. Tym samym dopuszczalne są zapisy w statutach o członkostwie w radzie seniorów w składzie: przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku. Skoro ustawodawca sam poczynił ustawową regulację kręgu podmiotowego członków rady i nie upoważnił organu stanowiącego do jego doprecyzowania, to każde dodatkowe uwarunkowanie członkostwa może być uznawane za istotne naruszenie prawa i w tym zakresie może być wydane rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody.

Na taką wykładnię art. 3f ust. 9 wskazał również Wojewódzkie Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 9 maja 2024 r. (sygn. akt IV SA/Po 179/24), zgodnie z którym stwierdził, że „Przepis art. 3f ust. 9 u.s.p. mówi o „podmiotach działających na rzecz osób starszych”, którymi mogą być „szczególności” organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące uniwersytety trzeciego wieku. Te dwie kategorie podmiotów (organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące uniwersytety trzeciego wieku) nie wyzerpują zatem ustawowego katalogu „podmiotów działających na rzecz osób starszych”. Katalog ten jest znacznie szerszy, przy czym ustanodawca nie precyzuje tego kręgu, ani też nie upowaznia do tego rady powiatu. Zgodnie z tym przepisem, w skład powiatowej rady seniorów mogą wchodzić przedstawiciele nie tylko organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku (którymi mogą być zarówno organizacje pozarządowe, jak i inne podmioty), ale także każdego innego podmiotu (tj. nie będącego organizacją pozarządową ani podmiotem prowadzącym uniwersytet trzeciego wieku) o ile spełnia warunki działania na rzecz osób starszych. Mogą to być stowarzyszenia i fundacje, mogą to być placówki działające w ramach uczelni wyższych, publicznych, publicznych, czy też organizacje działające w strukturach jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, centrach kultury, centrach kształcenia ustawicznego, bibliotekach, ośrodkach pomocy społecznej.”

W rozstrzygnięciu Nadzorczy Wojewoda Wielkopolski z dnia 5 stycznia 2024 r. NP-II.4131.1.537.2023.4 również jednoznacznie stwierdził, że prawodawca miejscowy, nadając statut powiatowej radzie seniorów, w tym określając tryb wyboru jej członków, związany jest bezwzględnie obowiązującymi przepisami u.s.p., w tym art. 3f ust. 9 normującym skład takiej rady.

Na marginesie należy również zwrócić uwagę na zapisy § 12 ust. 3 projektu Statutu Rady Seniorów Powiatu Wrocławskiego, określające zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków w myśl art. 3f ust. 11 pkt 4 ustawy o samorządzie powiatowym. Należy stwierdzić, że postanowienia dotyczące wygaśnięcia członkostwa w Radzie należy oddzielić od jednostki redakcyjnej aktu prawnego odnoszącego się do odwołania członków rady. Zmienione zapis w sposób prawidłowy odróżni zasady wygaśnięcia członkostwa w radzie od odwołania.

Maciej Wrótek
10.02.2024
Miejski Wydział
Kadry Powiatu
WR-3298